

УДК: 070.42:005.336.4

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ІНТЕЛЕКТУАЛІЗМ В. БУРЯКА ЯК СВІДОМІСНО-ТВОРЧЕ ДОПОВНЕННЯ КОНЦЕПЦІЇ ЖУРНАЛІСТСЬКОЇ МАЙСТЕРНОСТІ В. ЗДОРОВЕГИ

СЕНКЕВИЧ Геннадій,

канд. наук із соц. комунік., доц.,

Університет митної справи та фінансів, Крутогірний узвіз, 8, м. Дніпро, 49000, Україна, e-mail: gen.senkevich@gmail.com.

У науковій розвідці визначено складові компоненти журналістської майстерності за концепцією В. Здровеги та в контексті творчої свідомості В. Буряка. З'ясовано, що творчий процес як система організації інформації має об'єктивно ціннісний характер і є проявом сучасного інформаційного мислення. Виявлено роль інтелектуальної домінанти в процесі роботи з фактами у свідомісному просторі, окреслені умови суб'єктивізації факту. Встановлено, що інформаційний інтелектуалізм є найвищим проявом інформаційно-творчої свідомості, інтелектуального свідомісного осмислення та вираження інформації. Автором висловлено припущення, що інформаційний інтелектуалізм у розумінні В. Буряка є свідомісно-творчим доповненням концепції журналістської майстерності В. Здровеги.

Ключові слова: журналістська майстерність, інформаційно-художня свідомість, інформаційний інтелектуалізм, образ.

V. BURYIAK'S INFORMATIONAL INTELLECTUALISM AS A CONSCIOUS CREATIVE SUPPLEMENT TO V. ZDOROVEHA'S CONCEPT OF JOURNALISTIC SKILLS

In the scientific investigation the components of V. Zdoroveha's journalistic skill concept and V. Buriak's "creative consciousness" have been determined. The creative process as an information organization system is found to be of a reasonably valuable nature and the manifestation of modern information thinking. The role of intellectual dominance in the process of working with facts in the conscious space is revealed, and the conditions for fact subjectivization are outlined. The author establishes the role of the journalist's informational-artistic consciousness in the process of artistic and journalistic interpretation of contemporary events from the perspective of a democratic society and democratic journalism demands. The author suggests that informational intellectualism, according to V. Buriak, is a consciously creative addition to V. Zdoroveha's concept of journalistic skills.

Keywords: journalistic skills, information and creative consciousness, information intellectualism, image.

Вступ. Актуальність дослідження зумовлена необхідністю комплексного вивчення теоретичних здобутків відомих журналістикознавців В. Здровеги та В. Буряка з погляду зміни парадигм журналістської творчості та трансформації дефініції «журналістська майстерність» за останні кілька десятиліть.

У цьому контексті постає закономірне питання щодо управління авторською свідомістю, яка дає можливість розвинути найвищим формам інформаційно-художнього вираження та інтерпретації факту. Головні ознаки творчості за В. Здровегою – новизна, руйнування стереотипу – повинні бути результатом активності журналістської свідомості, рухом творчої свідомості до нових форм і методів осмислення дійсності. Його концепцію у подальшому поширив В. Буряк, увівши поняття «інформаційний

інтелектуалізм», що надало можливість розглядати закономірні процеси через призму постмодерністського мислення.

Різні аспекти журналістської творчості та журналістської майстерності досліджували А. Москаленко, В. Різун, І. Михайлин, О. Борковський, В. Владимиров, М. Гетьманець, Д. Григораш, В. Іванов, С. Квіт та ін. вітчизняні науковці. Проблеми журналістської творчості також залишалися в полі зору В. Здорогеги та В. Буряка. Автор пропонує розглянути їхні наукові концепції як спільну теорію, котра поєднує морально-громадянську та філософсько-естетичну складові.

Новизна дослідження зумовлена спробою вперше розглянути поняття «інформаційний інтелектуалізм» як художньо-свідомісне доповнення концепції журналістської майстерності В. Здорогеги.

Метою статті є спроба визнання інформаційного інтелектуалізму свідомісно-творчим доповненням відомої концепції В. Здорогеги та одним з головних критеріїв в оцінюванні рівня професійної майстерності журналіста.

Завдання:

- за допомогою аналізу наукових праць знайти підтвердження щодо припущення, що інформаційний інтелектуалізм є свідомісно-творчим доповненням концепції журналістської майстерності В. Здорогеги;

- довести, що інформаційний інтелектуалізм має стати одним з головних критеріїв в оцінці професійної майстерності журналіста.

Об'єкт вивчення – наукові погляди на журналістську творчість та журналістську майстерність у дослідженнях В. Здорогеги та В. Буряка.

Предметом дослідження є інформаційний інтелектуалізм як найвищий прояв інформаційно-творчої свідомості.

Методи дослідження. За допомогою методів аналізу, синтезу та узагальнення, методу порівняння методу контент-аналізу та інших визначено елементи журналістської творчості як поступовий шлях до професійної майстерності журналіста у дослідженнях В. Здорогеги та В. Буряка. Конкретно: за допомогою порівняльного аналізу виявлено закономірності щодо формування журналістської майстерності в сталому медіасередовищі; метод синтезу дозволив поєднати в одну матрицю декілька характеристик, що сприяють виникненню інформаційного інтелектуалізму; метод узагальнення використовувався для визначення та формулювання загальних висновків, логічний, хронологічний та історичний методи допомогли відстежити трансформацію концепції В. Здорогеги з урахуванням наукових висновків В. Буряка.

Завдяки вищеозначеним методам автором побудовано алгоритм дослідження, котрий передбачав послідовне відстеження трансформації відомої концепції журналістської майстерності у бік інтелектуалізації авторської свідомості, що є безумовною вимогою часу. Водночас з'явилася перспектива подальшого доповнення та увиразнення концептуальних засад журналістської творчості за В. Здорогегою.

Результати й обговорення. Проблеми журналістської творчості завжди перебувають у полі зору як теоретиків, так і фахівців-практиків. Інтерес до цієї теми зумовлений низкою причин. По-перше, потребами самих творців, що намагаються осмислити особливості індивідуальної творчості. По-друге, потребами журналістської практики, орієнтованої на вироблення оптимальних моделей журналістської діяльності. По-третє, потребами журналістської теорії, що прагне виявити загальні закономірності творчості журналістів.

Творча парадигма була об'єктом дослідження багатьох дослідників журналістики й соціальних комунікацій, зокрема В. Здорогеги та В. Буряка.

Парадигма функціонування медіа (насамперед преси) певною мірою залежить від розуміння характеру журналістської творчості. Творчістю, відповідно до словникових трактувань, вважається:

- діяльність людини, спрямована на створення культурних або матеріальних цінностей;

- процес створення текстів для ЗМІ, у якому задовольняються матеріальні й духовні потреби журналіста, реалізуються його здатності в пізнанні й інтерпретації фактів реальної дійсності, а також уміння надавати своїм матеріалам форму, що забезпечує взаємодію з аудиторією [10].

Із погляду гносеології творчість розглядається як процес виникнення нового знання, переходу від невідомого до відомого. Філософія трактує це поняття як духовну діяльність людей, орієнтовану на створення оригінальних матеріальних і духовних цінностей. Творчістю варто вважати не будь-яке відкриття, а лише таке, котре має об'єктивно ціннісний характер. Творчість – це відкриття об'єктивних цінностей. Цим і пояснюється загальне (інтерсуб'єктивне) значення результатів творчості й характер творчої діяльності. У процесі творчості особистість вирішує завдання з багатьма невідомими. У цьому змісті логіка, як відзначають теоретики, полегшує рух від незнання до знання, від факту до гіпотези, від гіпотези до відкриття, від задуму до втілення.

«Теорія і методика журналістської творчості» В. Здоровеги – чи не перший у пострадянських країнах підручник, в якому було проаналізовано працю в медіа й журналістську творчість із погляду вимог демократичного суспільства й демократичної журналістики. Концептуально це мотивується тезою, що свобода слова – наріжний камінь журналістської творчості, з якого виростає весь фундамент громадянських свобод і прав людини, вона передбачає високу правову й соціальну відповідальність журналістів, що володіють цією зброєю.

У контексті теорій журналістської творчості В. Здоровега наголошує на різних рівнях творчості й формулює творчість як «діяльність, у результаті якої народжується щось нове, досі невідоме, цінне, суспільно корисне» [6, с. 18]. Обговорюючи репродуктивне й творче мислення, він доказово спростовує тезу про прикладний характер журналістської творчості та пропонує диференційований індивідуальний підхід щодо цієї проблеми.

«Журналістика, коли мати на увазі літературну частину цієї справи, – це водночас ремесло і творчість. Як і всяке ремесло, вона охоплює елементи творчого підходу» [6, с. 18]. Якщо головні ознаки творчості – новизна, руйнування стереотипу, то творчість у журналістиці – це нові оригінальні думки, нові погляди на явища, нові образи, втілені у відповідну досконалу форму.

Журналіст повинен мати здатність помічати суперечності, альтернативи, піддавати сумніву істини, хай тривалий час очевидні, вміти ставити запитання й уникати поверхових відповідей. Він не може обійтись без творчої уяви, інтуїції. Йому повинні бути властиві велика схвильованість, активний інтерес до проблеми, поєднання сміливості, захоплення й творча розважливність. Важливою є «...здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, здатність застосовувати комунікаційні технології, здатність працювати в міжнародному контексті, здатність до адаптації та дії в новій ситуації, здатність до здійснення безпечної діяльності» [8].

Зрозуміло, це характерно лише для певного виду журналістських творів, певного потоку журналістської інформації [6, с. 19]. Журналістську творчість, як поняття багатокomпонентне, він співвідносить з «літературно-журналістською майстерністю», або «журналістською майстерністю». У понятті «журналістська майстерність» нашаровуються, за його визначенням, різні ознаки професійних рис працівника медіа – від морально-громадянських (мужність, сміливість), психологічних (оперативність, відчуття актуальності), освіченість (знання, компетенція) до суто літературних (уміння цікаво, стисло, образно викладати думку) [6, с. 32].

Пропонуючи загальне визначення літературної майстерності журналіста, В. Здоровега поділяє мистецтво репортера, мистецтво аналітика й талант художника-публіциста, котрий вимагає художньо-публіцистичного осмислення сучасності (здатність до образного бачення подій і людей, узагальнення їх у суто індивідуальний спосіб). Важливим є також співвідношення індивідуальної та колективної майстерності: «Повинен бути ансамбль. Він неможливий без солістів. Кожен з них виконує свою сольну партію.

Проте, на відміну від художньої літератури, успіх якої визначають окремі талановиті й неповторні майстри слова, успіх періодичного видання залежить від колективу редакції, від її диригента» [6, с. 33]. Серед складових компонентів журналістської майстерності, зазначає автор, феномен цікавого є своєрідним інтегруючим розчином. Він не наявний поряд з актуальністю, оперативністю, сміливістю, доступністю та яскравістю викладу інформації, а вбирає в себе й одне, і друге, і третє.

В умовах інформаційного буму, колосального збільшення як інформації, так і шуму (резонансу) проблема цікавості набуває стратегічного значення. Щоб цікаво писати, розповідати, показувати, журналістові самому повинно бути цікавим відтворюване ним життя й сам він повинен бути особистістю [7, с. 39].

Окремо В. Здоровега виділяє феномен цікавості й найрізноманітніші засоби зацікавлення: гостру ситуацію, інтригу, напружений сюжет, конфлікт, захопливий виклад, неповторні характери; образність як один з ресурсів публіцистики: «...журналіст повинен яскраво і наочно показати реалії життя, прагнути глибини думки і свіжості, яскравості слова» [7, с. 39].

Науковими працями професора В. Здоровеги користувалося й користується чимало дослідників у галузі журналістики, політології, соціології, філології, як справедливо зауважує М. Рудик, сьогодні в нашій науці існує «потреба комплексного вивчення теоретичних здобутків відомого журналістикознавця» [9, с. 88], автора понад 30 підручників і монографій, понад 500 наукових, науково-популярних і публіцистичних творів про журналістику, в яких журналістська творчість розглядається як найважливіший сегмент комунікативного процесу.

Парадигму журналістської творчості В. Буряк інтерпретує в глибинному філософському контексті у цілому ряді публікацій. Поняття «інформаційно-художня свідомість» він розуміє як тип свідомості, що вбирає весь комплекс творчого сприйняття і переробки (відображення) інформації (факту) на рівні аналізу й синтезу.

До цього поняття входить мислення умовно-реального факту (міфологічне), мислення реального факту (публіцистичне) та мислення відображеного факту (художнє). Поняття «інформаційно-художня свідомість» дає змогу окреслити цілий спектр функціонування свідомості (сприйняття, обробка, відбиття факту) як системи відображення світу (факту, інформації) у всьому генезисі творчого мислення. Інформаційно-художня свідомість, вбираючи у себе весь спектр умовно реальної (міфологічної), реальної (документальної) і відображеної (художньої) інформації, представляє весь рівень інформаційного пізнання людини [4, с. 50].

У систематизованому вигляді наукова теорія щодо специфіки сучасної парадигми мислення позиціонується В. Буряком у монографії «Поетика інформаційно-художньої свідомості» й пояснюється тим, що «ми живемо в час всесвітньо-історичної зміни епох – модерну постмодерном, на кордоні нового і постнового часу» [5, с. 5]. Свідомість людства як комунікативна система, за визначенням В. Буряка, чітко визначає специфіку кожної епохи на соціальному, психологічному, естетичному, науковому рівнях пізнання.

На естетичному горизонті відображення інформації він виокремлює інформаційно-художній тип свідомості як зведену систему координат, яку характеризують два рівні свідомісно-творчого освоєння дійсності – документальний і художній, які, уніфікуючись (інтелектуалізуючись), формують характер мислення певного часу. Інформаційно-художню свідомість, як парадигму мислення про світ, формує література, мистецтво, журналістика (у контексті науки, філософії, релігії) [5, с. 15]. Зв'язуючи «інформацію» із «свідомістю», В. Буряк наголошує, що «інформація» завжди виходить із контексту поняття «свідомість», тому є одним із головних чинників свідомості, ядром всіх її систем від мікро- до макрорівня» [5, с. 41].

Формулюючи творчий процес як «свідоу систему організації інформації», дослідник наголошує на виявленні процесів управління авторською свідомістю, на провідній

ролі твору, який складається з декількох систем (підсистем) – «автор – герой – суспільство (проблема) – концепція (система реалізації). Співвідношення систем (підсистем) визначає форму твору (жанр) [5, с. 43–44].

Сучасне інформаційне мислення, як стверджує В. Буряк, поповнюється поняттєвими модулями, що глибше розкривають специфіку комунікативних процесів нинішнього часу, виражають поглиблення інтелектуальної домінанти [4, с. 67]. Апелюючи до досить серйозної методологічної бази осмислення публіцистичного методу як унікальної системи відображення інформації, вчений серед інтелектуальних домінант виділяє системно-жанрові горизонти, внутрішньо-особистісні інформаційні горизонти (інформаційні горизонти суб'єкта), концептуальність відображення факту, системність, поліфонічний інформатизм, публіцистичне мислення, інформаційний інтелектуалізм. Усе це є продуктом авторської свідомості.

Поняття «інформаційно-художня свідомість» у розумінні В. Буряка слід розуміти як тип свідомості, що вбирає весь комплекс творчого сприйняття і переробки (відображення) інформації (факту) на рівні аналізу й синтезу. До цього поняття входить мислення умовно-реального факту (міфологічне), мислення реального факту (публіцистичне) та мислення відображеного (суб'єктивізованого) факту (художнє). Поняття «інформаційно-художня свідомість» дає змогу окреслити цілий горизонт функціонування свідомості (сприйняття, обробка, відбиття факту) як системи відображення світу (факту, інформації) у всьому генезисі творчого мислення.

Інформаційно-художня свідомість, вбираючи в себе весь спектр умовно-реальної (міфологічної), реальної (документальної) і відображеної (художньої) інформації, становить рівень інформаційного пізнання людини. Дотримання принципу документальної регламентації факту лише зменшує рівень (горизонт) суб'єктивізації факту, але в жодному разі не вилучає факт зі свідомісного простору, навпаки, залишає його праджерелом. Якість свідомісної інтерпретації факту (інформації) збільшує інформаційну поліфонію (розщеплення реального факту та утворення нової суб'єктивізованої фактологічної системи, яка має свою естетико-художню цінність) [5, с. 7].

Внутрішньо-жанрова диференціація свідчить про те, що авторська модульна свідомість з часом стає пластичнішою в інтерпретації інформації, а отже, вона дедалі більше презентуватиме документальний рівень творчості. У мисленні образно відображеного факту документалізм використовується як прийом поглибленої передачі деталі, специфіки епохи, характеру доби [5, с. 7].

У системі авторських дефініцій В. Буряка «інформаційний інтелектуалізм» подається як:

- вищий рівень інтелектуального свідомісного осмислення та вираження інформації;
- рівень концептуальності (новизна теми та ідеї, оригінальність сюжетного, жанрового, композиційного трактування),
- рівень сутєвості інформації, модульно-інтелектуальний рівень тексту й автора;
- рівень інформаційних горизонтів (етнічний, національний, світовий);
- рівень міфологізації чи антиміфологізації (вміння міфологізувати інформацію чи здатність дистанціюватися від міфологем часу);
- універсальний тип авторської свідомості;
- інтелектуально-творчий рівень із всім діапазоном форм і методів вираження факту (інформації) у її інтелектуально-творчому розрізі як форми відображення, створення паралельної (художньої) моделі світу або відображеної реальної (типізованої художньо-документальної моделі), починаючи від міфологічного мислення (умовно-реального) до постмодерністського (універсально-відображеного) [2, с. 16–19].

У контексті публіцистичного мислення заслуговують на увагу авторські розвідки В. Буряка щодо «модерністичного мислення як процесу створення нових форм», модерністичну естетику вираження факту, яка дає можливість розвинути найвищим формам інформаційно-художнього вираження, появи нових видів інформаційної сві-

домості, поглибленні монтажного (міжжанрового, дифузійного) мислення, виразності публіцистичного мислення за рахунок функціонування в художньо-публіцистичних жанрах систем образу автора й авторської свідомості.

Актуальною є також концепція інформаційного поліфонізму, який посилюється з виникненням нових медіа. Поліфонізм, як зазначає В. Буряк, урізноманітнює інтерпретації інформації – і на рівні потужності інформаційного поля (світовий інформ-контекст), і на рівнях соціальному (співвідношення ідеалу з дійсністю), емоційно-психологічному (сугестивному), естетичному (естетична категорія вираження конфлікту), врешті, на вищому концептуальному [2, с. 39–45].

Рух творчої свідомості до нових форм і методів осмислення дійсності сприяв, за визначенням В. Буряка, виробленню термінологічного інструментарію, який забезпечив новий інтелектуальний рівень інформаційного відображення. Основний акцент тепер робиться не лише на змістовому (концептуальному) форматі тексту, а й на комунікативному полі (горизонті), яке утворюється навколо інформації, незалежно від її різновиду – звукової, зорової, словесно-знакової [1, с. 50].

Висновки та перспективи. Журналістська майстерність як найвищий прояв журналістської творчості має бути завжди в полі зору як науковців, так і редакцій, а також всієї журналістської спільноти, оскільки вона, як зазначав В. Здоровега, є не тільки рухом творчої свідомості до нових форм та методів осмислення дійсності, а ще й результатом активності в розв'язанні соціальних проблем. Саме тому інформаційний інтелектуалізм, запроваджений В. Буряком, має стати визначальним критерієм в оцінці професійній діяльності журналіста. Інтелектуальна домінанта в процесі оволодіння професійною майстерністю повинна підвищуватися паралельно з відповідальністю перед споживачами інформації. Справжнім майстром пера журналіст стане тільки у випадку поєднання морально-громадянських якостей з психологічними та літературними складовими – за умови наявності в його творчості високого рівня інформаційного інтелектуалізму.

У цій інтерпретації поглядів на журналістську діяльність автор пропонує розглядати концепцію В. Здоровеги як провідну в оцінці журналістської майстерності. В. Буряк поширив її, доповнюючи новою термінологією і сучасним змістом. Його концепція інформаційного поліфонізму, який посилюється з виникненням нових медіа, може стати продовженням теорії «свідомої творчості». Інформаційний інтелектуалізм є найвищим проявом авторської свідомості.

Автор також припускає, що сучасне журналістикознавство може рухатися в цьому напрямі ще далі, враховуючи стрімку трансформацію медійного простору. Питання, порушені в дослідженні, залишаються відкритими для оцінки професійної діяльності блогерів, реайтерів, копірайтерів, а також користувачів нових мереж.

1. Буряк В. Д. Еволюція термінологічного інструментарію сучасної теорії публіцистики: інтелектуальна модель інформаційного відображення. *Наукові записки Інституту журналістики*. 2001. № 3. С. 50–57.

2. Буряк В. Д. Інформаційна інтенсифікація як домінантний фактор свідомісного вираження факту (спроба формулювання концепції). *Вісник Дніпропетровського університету. Серія: Літературознавство. Журналістика*. 2003. № 3. С. 39–45.

3. Буряк В. Д. Інформаційний кайф чи світоглядно-інформаційна катастрофа? (Філософія жанротворення у контексті інформаційного впливу). *Культура народів Причорномор'я*. 2007. № 101. С. 11–17.

4. Буряк В. Д. Поетика інформаційно-художньої свідомості. Еволюція форм і методів вираження інформації (факту) у контексті інтелектуалізації творчої свідомості: монографія. Дніпропетровськ : Видавництво Дніпропетровського університету, 2001. 392 с.

5. Буряк В. Д. Сучасний термінологічний дискурс теорії публіцистики як інтелектуальний фактор. *Вісник Луганського національного педагогічного університету. Серія: Філологічні науки*. 2008. № 3 (142). С. 5–12.

6. Здоровега В. Й. Теорія і методика журналістської творчості. Львів : ПАІС, 2004. 268 с.

7. Здоровега В. Й. Українська періодика в сучасному національному інформаційному просторі. *Українська періодика: історія і сучасність* : доп. та повід. третьої Всеукр. наук.-теорет. конф. 22–23 грудня 1995 р. / Ред. кол. : М. М. Романюк (відп. ред.) та ін. Львів, 1995. С. 11–18.

8. Різун В. В. У медійній галузі немає запиту на підготовку кадрів. URL: <https://ms.detector.media/tip-intervyu/post/17636/2016-10-17-volodymyr-rizun-u-mediynoi-galuzi-nemaie-zapytu-na-pidgotovku-kadriv/>.

9. Рудик М. Теоретичні засади журналістської творчості: концепція Володимира Здоровеги. *Вісник Львівського університету. Серія: Журналістика*. 2009. Вип. 29. С. 88–94.

10. Словник журналіста: терміни, мас-медіа, постаті / авт.-уклад. Ю. М. Бідзіля. Ужгород : Закарпаття, 2007. 220 с.

1. Buriak, V.D. (2001), “Terminology evolution in modern journalism theory: an intellectual model of information display”, *Naukovi Zapysky Instytutu Zhurnalistyky [Scientific Notes of the Institute of Journalism]*, no. 3, pp. 50–57.

2. Buriak, V.D. (2003), “Information intensification as a dominant factor in conscious fact expression (efforts to formulate the concept)”, *Visnyk Dnipropetrovskogo Universytetu. Seriya: Literaturoznavstvo. Zhurnalistyka [Bulletin of Dnipropetrovsk University. Series: Literary Studies. Journalism]*, no. 3, pp. 39–45.

3. Buriak, V.D. (2007), “Is it an information bliss or a worldview information disaster? (Genre genesis philosophy in terms of information influence)”, *Kuljtura narodov Prychernomorjja [The Culture of the Black Sea Peoples]*, no. 101, pp. 11–17.

4. Buriak, V.D. (2001), *Poetics of Information and Artistic Consciousness: the Evolution of Forms and Methods of Expressing Information (Fact) as Part of Intellectualizing Creative Consciousness: a Monograph*, Vydavnytvo Dnipropetrovskogo Universytetu, Dnipropetrovsk, 392 p.

5. Buriak, V.D. (2008), “Modern terminological discourse of journalism theory as an intellectual factor”, *Visnyk Lughansjkogho Nacionaljnogho Pedagoghichnogho Universytetu. Seriya: Filologhichni Nauky [Bulletin of Luhansk National Pedagogical University. Series: Philological sciences]*, no. 3 (142), pp. 5–12.

6. Zdoroveha, V.Yo. (2004), *Theory and Methodology of Journalistic Creativity*, PAIS, Lviv, 268 p.

7. Zdoroveha, V.Yo. (1995), “Ukrainian periodicals in the modern national information space”, *Ukrayinska periodika: istoriya i suchasnist: dop. ta povid. tretoy Vseukr. nauk.-teoret. konf. 22–23 grudnya 1995 r. / Red. kol. : M. M. Romanyuk (vidp. red.) ta in., Lviv, 1995, pp. 11–18.*

8. Rizun, V.V. (2016), “There Is No Demand For Personnel Training in the Media Industry”, available at: <https://ms.detector.media/tip-intervyu/post/17636/2016-10-17-volodymyr-rizun-u-mediynoi-galuzi-nemaie-zapytu-na-pidgotovku-kadriv/> (accessed 08 June 2023).

9. Rudyk, M. (2009), “Theoretical foundations of journalistic creativity: the Volodymyr Zdoroveha’s concept”, *Visnyk Ljvivsjkogho Universytetu. Seriya: Zhurnalistyka [Bulletin of Lviv University. Series: Journalism]*, vol. 29, pp. 88–94.

10. Bidzilia, Yu.M. (Auth.-comp.) (2007), *Journalist’s Dictionary: Terms, Mass Media, Figures*, Zakarpattja, Uzhgorod, 220 p.

UDC: 070.42:005.336.4

V. BURIAK’S INFORMATION INTELLECTUALISM AS A COMPONENT OF V. ZDOROVEHA’S JOURNALISTIC SKILL CONCEPT

Senkevich Hennadii, PhD (Social Communications), Associate Professor, University of Customs and Finance, 8, Krutohirnyy Uzviz, Dnipro, 49000, Ukraine, e-mail: gen.senkevich@gmail.com.

ORCID - <https://orcid.org/0000-0003-0528-8210>.

Introduction. The relevance of the research is conditioned by the need to holistically study the results for theoretical investigations by the well-known journalism theorists in terms of paradigm shifts in journalism and the transformation of “journalistic skills” definition which happened over the past decades.

Against this background, a natural question arises as regards having a positive effect on an author's creation, that enables developing the highest forms of the information and artistic expression and interpretation of a fact. According to V. Yo. Zdoroveha, such main characteristics of creativity as novelty, and the shattering of stereotypes should come out from journalists' perception activities, and the movement of creative consciousness towards the new forms and methods of the reality interpretation. His concept was further extended by V. D. Buriak, who introduced the concept of "information intellectualism", which made it possible to consider regular processes in terms of postmodern thinking.

The purpose of the article is an attempt to recognize information intellectualism as a conscious and creative addition to the well-known concept of V. Zdorovega and one of the main criteria in assessing the level of professional skill of a journalist.

Research methods. Using analysis (including a content analysis), synthesis, generalization, comparison, and other methods we specified the elements of journalistic creativity as a gradual path to journalistic skills in V. Yo. Zdoroveha and V. D. Buriak's studies. In particular, by means of the comparison analysis we have identified patterns as regards the development of journalistic skills in the constant media environment; the synthesis method allowed us to combine several characteristics contributing to information intellectualism into one matrix; the generalization method we used to formulate general conclusions; we applied the logical, chronological, and historical methods to trace V. Yo. Zdoroveha's concept transformation, taking into account V. D. Buriak's scientific conclusions.

Thanks to the above-mentioned methods, the author built a research algorithm, which provided for the consistent tracking of the transformation of the well-known concept of journalistic skill towards the intellectualization of the author's consciousness, which is an absolute requirement of the time. At the same time, the prospect of further addition and expression of the conceptual foundations of journalistic work according to V. Zdrovega appeared.

Conclusions and research perspectives. Journalistic skills as the highest manifestation of journalistic creativity should always be monitored by both scientists and editors, as well as by the entire journalistic community, because the journalistic skills were noted by V. Yo. Zdoroveha to be not only the movement of creative consciousness towards the new forms and methods of the reality interpretation, but the result of the active involvement in solving social problems. That is why information intellectualism, introduced by V. D. Buriak, as a manifestation of information and creative perception, should become the main evaluation criterion for creative journalistic activities. To become a true journalist, one should consistently combine the moral and civic qualities with the psychological and literary components, provided that a high-level information intellectualism in journalism is essential.

Interpreting the views on journalistic activity like that, the author suggests considering V. Yo. Zdoroveha's concept as the leading one for evaluating journalistic skills. V. D. Buriak widened the concept, completed it with new definitions and a new dimension. His concept of information polyphony, which is enriched with the advent of new media, can become an extension of the "creative consciousness" theory.

The author also suggests that modern journalism can lean in that direction amid the rapid media transformation. The issues raised in this study still remain undetermined to evaluate the professional activities of bloggers, rewriters, copywriters, as well as new networks users.

Keywords: *journalistic skills, information and creative consciousness, information intellectualism, image.*

Стаття надійшла до редакції 12.06.2023